

Din Larg de Octavian Goga - Comentariu

Originar din Rasinarii Sibiului, Octavian Goga avea sa ajunga "...poet national totodata si pur ca si Eminescu"(George Calinescu). invatamantul preuniversitar l-a urmat la Sibiu si Brasov, iar cel universitar la Budapesta, in cadrul Facultatii de Litere si Filosofie. Debutul sau literar a fost gazduit de "Tribuna"(1897). Versurile, "incercari tinerești", dupa cum le apreciaza poetul, sufera de epigonism eminescian, de unele ecouri ale poeziei lui Uhland, Schiller si Heine, ale caror versuri au circulat, prin multe traduceri, in acea vreme. Importanta este si influenta poezie a lui George Cosbuc, care a orientat scrisul lui Octavian Goga, inca de la debut, spre realitatile social-istorice ale satului transilvanean. in anul 1902 apare sub indrumarea lui Goga revista "Luceafarul", publicatie ce continua in parte programul "Tribunei" lui Slavici, traditiile presei transilvanene si ale orientarilor samanatoriste. "Luceafarul" a gazduit multe din poeziile care l-au adus renume, poezii regasite mai tarziu in volume: "Poezii"(1905), "Ne cheama pamantul"(1909),"Din umbra zidurilor"(1913). Goga nu a fost numai poet, el cochetand si cu dramaturgia: "Domnul notar"(1914). in anii premergatori intrarii Romaniei in Primul Razboi Mondial scrie poeziile regasite in volumul "Cantece fara tara"(1916).

Membru al Academiei Romane din 1920, in locul ramas vacant in urma mortii lui Cosbuc, se face cunoscut in viata literara interbelica cu putine lucrari : piesa "Mesterul Manole"(1928), volumul de evocari "Precursorii"(1930) si traducerea integrala a "Tragediei omului" de Madach(1934). in anul 1938 se stinge din viata, iar un an mai tarziu apare volumul "Din larg".

Poezia lui Goga se defineste, in primul rand, prin posibilitatea ei netarmurita de a comunica experiente profund omenesti. Urmand dialectica dintre individual si general in poezia bardului transilvan, T. Vianu facea o remarca pretioasa: "Izvoarele unor astfel de cantece stau in afara de poet si glasul acestuia nu se impartaseste multimilor decat dupa ce le-a primit in sine, dupa ce le-a transformat in sange si carne de-ale sale prin miracolul unei adevarate eucharistii poetice".

O. Goga a fost un poet militant, un poet social, care uita de propriile-i necazuri, fiind chinuit de durerile celor multi si oprinati. Figura bardului de la Rasinari se incheaga insa nu numai din aceste versuri, ci din intreaga lui opera. Desi in poezia lui isi fac loc si unele sentimente intime, totusi, privita in ansamblu, creatia in versuri a lui Goga reflecta atitudinea poetului cetatean, cum de altfel l-au apreciat si contemporanii: "traind pe pamant si intre semenii lui, lupta pentru idealurile acestora, canta luptand si lupta cantand." (Al. Vlahuta).

Goga a urmarit din frageda copilarie viata satului in toata complexitatea ei, cu toate figurile lui reprezentative. A fost martorul framantarilor taranilor, de la botez pana la coborarea in pamant. Sufletul a vibrat la toate durerile satului, scrisul lui devenind in tot ce este mai temeinic in creatia poetului "cantarea patimirii noastre". in poeziile lui Goga, mai cu seama in primul volum, nu este vorba de o durere individuala, particulara a poetului sau a unei persoane oarecare, ci de durerile traite de satul transilvanean de-a lungul zbuciumatei sale istorii. Goga se deosebeste de samanatoristi in viziunea de ansamblu asupra satului, prin permanenta tendinta de a scruta adanc

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

aspectele sociale ale vietii satului. El nu idealizeaza nici satul si nici taranul, nu se limiteaza la surprinderea elementelor pitoresti, decorative. Dimpotriva, in conceptia lui Goga taranul nu are pe nimeni care sa-l apere: "si nimeni truda nu v-alina", el, taranul traieste o viata istovitoare: "A voastra-i jalea cea mai mare, /A voastra-i truda cea mai sfanta". De aceea poetul lor le inchina aceste versuri convertite in imn si elegie: "Al vostru-i plansul strunei mele, /Crestini ce n-aveti sarbatoare, /Voi, cei mai buni copii ai firii, /Urziti din lacrimi si sudoare".

Opera sa a avut un caracter mesianic, vizionar si profetic, anuntand un viitor in care poporul va fi izbavit, vremea razbunarii va coincide cu ziua cea mare a bucuriei. El a vazut altfel taranul decat Cosbuc sau Alecsandri, el privind satul total, sintetic, colectiv (precum in "Plugarii", "Clacasii", "Noi", "Oltul") dar si prin figuri reprezentative pentru realitatea rurala a acelor timpuri (portretele realizate in "Apostolul", "Dascalul", "Dascalita", "Lautarul"), creand astfel figuri memorabile ca preotul Ionis ("Casa noastra") sau cea a lui Popa Solomon.

In creatia sa este izbitoare frecventa metaforelor si a termenilor de origine religioasa, termeni si structuri biblice, invocatii ("rugaciune", "Doamne", "Parinte", "Stapane", "Altar", "strana", "icoana", "ispita", "tamaie"). Desi apar termeni eclecticici, poezia sa nu are un caracter religios, ci social deoarece nu intalnim in operele sale o sete de durere sau de autoflagelare precum circula in textele sfinte, ci o durere determinata de realitatile social-nationale.

Goga considera ca menirea poetului este una istorica, iar formula sufleteasca trebuie sa fie una bazata pe intelegerea si lupta pentru independenta nationala. El va fi un poet cetatean, un artist ce a dat glas credintelor, idealurilor, durerilor si nadejdiilor unui popor greu incercat.

Cele mai izbutite poezii din ultimele volume reiau, de fapt, teme si motive concretizate deja in primele doua: copilaria pierduta, nostalgia satului patriarhal, comuniunea cu natura salbatica, continuitatea in durere si lupta a generatiilor. Alaturi de ele apar motivele tipic simboliste (orasul tentacular, marea, iubirea si natura ce se vestejesc). Daca in primele volume domina altruismul, atitudinea poetului se schimba. in timp, se poate constata o concentrare a discursului in jurul unor "obsesii personale", ceea ce nu inseamna ca "durerea altor inimi" inceteaza sa-l intereseze. Un poet ca Goga - care marturisea in "Rugaciune" ca "plange jalea unei lumi" - a putut sa deruteze cand s-a aplecat mai mult asupra sinelui, aratandu-se, din ce in ce mai mult, preocupat de problemele personale. Daca primele volume reprezentau "cantarea patimirii noastre", ultimele se inscriu sub "cantarea patimirii mele".

Poemul postum "Din larg" da titlul ultimului volum de versuri al lui Goga. Acesta descrie cat se poate de clar starea de spirit a poetului si gandurile ce-l napadeau in acele momente. Poetul isi incepe calatoria spre eternitate. Urca pe treptele timpului si in acelasi timp coboara pe arpile gandului. isi intoarce chipul spre trecut si analizeaza: prezentul pare o fidela copie a trecutului, nimic nu pare a se fi schimbat prea mult, isi vede tinta neatinsa, in ciuda zbaterii continue. Urmeza o adanca analiza interioara. Numarul versurilor este proportional cu distanta parcursa: repetarea verbului "a urca" la inceputul celei de-a doua strofe, sugerand un plan superior de observatie. De

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

fapt intreg prim vers este in asa fel construit (urc,sus - jos, in adancime) incat sa se creeze impresia de spatiu, de larg, intre poet si lume. Atentia sa este complet indreptata spre propria-l persoana.

Daca ar fi sa dau un nume celei de-a doua strofe acela ar fi nostalgic. Lumea nu mai este vizibila, ea este sesizabila doar auditiv, dar acest lucru nu poate fi considerat un impediment caci cantecul lumii este generator de amintiri. Gandurile poetului ajung pana la inceputurile fiintei sale, copilaria, amintirea careia insa nu are ca rezultat imediat un zambet, ci, mai degraba, este promotoarea unei lacrimi. Crampeiele de viata amara, chinuita, dureroasa si umilita a taranilor brutalizati si batjocoriti de "stapanul gliei", cu intregul cortegiu de impresii emotii si sentimente traite de copilul "cu ochii mari si limpezi/Ca raza noptilor albastre" s-au fixat adanc in mintea-l patrunzatoare, urmarindu-l cu tenacitate absoluta de-a lungul intregii vietii, si daruindu-l un vis.

Prezentul se incapataneaza sa ramana in tiparele trecutului. Poetul ajunge in punctul in care viata ii pare o carte citita.

Acum, cand se afla inaintea pasului decisiv poetul traieste un sentiment de nesiguranta, sentiment generat de apropierea iminenta a necunoscutului. Anticamera cerurilor l se pare ciudata, lumea de dincolo din ce in ce mai inaccesibila. Traieste o stare de confuzie si pe masura ce inainteaza pierde, putin cate putin, credinta. Toate semnele sub care se desfasurase viata sa dispar, unul cate unul, ceea ce inainte ii conferea siguranta, ce il motiva sa continue piere sub incidenta necunoscutului.

Strofa a IV-a este echivalenta cu o chemare a mortii. Ridicat deasupra noroiului, deasupra lumii, acum, la inceputul sfarsitului, el doreste despartirea de tot ce inseamna materie si cere eliberarea din partea divinitatii. Iar lumea ramane in urma, viata isi intoarce alta fata, atmosfera este una armonioasa, e soare, sarbatoare. Apoi tacere. in continuare ni se dezvaluie un mister: trecerea in nefiinta sta sub semnul pacii, al linistii, al calmului. Aproximarea de divinitate este din ce in ce mai evidenta, ritmul devine mai alert, gandurile se rotesc, plutind din ce in ce mai departe. in aceasta agitatie se cristalizeaza o noua nazuinta. Ultima strofa reprezinta un mesaj al poetului : prin poezie, prin creatie omul poate nazui la un ideal mai inalt, din ce in ce mai inalt, poate incepe urcusul, se poate desprinde de multime, poate evolua.

Poemul este o "ars poetica", o poezie programatica ce concentreaza conceptia poetului privitor la misiunea artei si a creatorului ei in societate. Mesajul a mai fost transmis si in alte poeme precum "Rugaciune", insa diferit.

Arta poetica este opera teoretica si artistica totodata, in care autorul exprima o conceptie privind menirea artei sale si cea a creatorului de arta. Astfel "Din larg" este un exemplu perfect pentru aceasta categorie a poemelor, poezie ce dezvaluie gandurile "poetului patimirii noastre" privitoare la mesajul pe care poeziile sale din acel moment il contin si felul in care acest mesaj trebuie interpretat. Dovezi in acest sens sunt prezenta cuvintelor cheie: versuri, rima, poezie.

Atat prin ideile si sentimentele carora le da glas, cat si prin solutiile expresive, Goga este, deci, unul dintre poetii reprezentativi ai literaturii romane, o veriga in lantul ce uneste pe Cosbuc cu Blaga, dar si pe Eminescu cu Arghezi.